

30 godina savjetovanja i 20 godina časopisa „Arhivska praksa“

Ešefa Begović i Selma Isić

U Tuzli je od 27. do 29. rujna 2017. godine održano jubilarno 30. međunarodno savjetovanje „Arhivska praksa 2017“ u organizaciji Arhiva Tuzlanskog kantona i Društva arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona. Cilj Savjetovanja bio je zaokružiti rezultate i iskustva arhiva i arhivista na području zaštite arhivskoga gradiva u tranzicijskom periodu te dati znanstveni doprinos projekta „Arhivska praksa“ razvoju arhivske djelatnosti u Bosni i Hercegovini i šire. U okviru programa Savjetovanja održana je i svečana akademija organizirana u povodu obilježavanja 30 godina savjetovanja i 20 brojeva časopisa „Arhivska praksa“ u kojoj se prilici direktor Arhiva mr. Omer Zulić prisjetio samih početaka.

Projekt „Arhivska praksa“ iznjedrio se u Tuzli na temelju skupa čija je osnova bila stručno obrazovanje arhivskih djelatnika. Osmišljen je i razvijao se u dva smjera: jedan vezan za izdavanje časopisa „Arhivska praksa“, a drugi za kontinuirani nastavak stručnog usavršavanja arhivskih djelatnika kroz održavanje stručnih savjetovanja pod istim nazivom.

Ovaj projekt pokrenut je s ciljem stručnog osposobljavanja arhivskih djelatnika, s posebnim naglaskom na zaposlene u pismohranama i podizanje svijesti o značaju arhivskoga gradiva za društvo i zajednicu. Započeo je sredinom osamdesetih godina dvadesetog stoljeća kao oblik edukacije zaposlenika u registraturama kroz organiziranje savjetovanja. S vremenom je taj početni oblik edukacije prerastao u daleko širi i sadržajni oblik stručnog osposobljavanja djelatnika u pismohranama, ali i arhivista. U stručnim krugovima je prepoznat njegov značaj za arhivsku djelatnost te je 1998. intenziviran kao rezultat potrebe za aktivnijim stručno-pragmatičnim pristupom na području zaštite arhivskoga gradiva. Tijekom vremena se projekt „Arhivska praksa“ dalje razvijao i snažio te je izrastao u respektabilnu međunarodnu konferenciju, koja djelatnicima u pismohranama i arhivistima pruža priliku za stručno usavršavanje i ujedno omogućuje

razmjenu znanja i iskustava arhivista u i izvan Bosne i Hercegovine. Dosadašnja je razmjena znanja i iskustava s kolegama iz drugih država regije i Europe pomogla bosanskohercegovačkim arhivistima da lakše pronađu rješenja za mnogobrojna otvorena pitanja tradicionalne i moderne arhivistike i tu svoju zadaću organizatori kontinuirano izvršavaju punih 30 godina. U svojih 30 godina Savjetovanje je na najbolji način doprinijelo usavršavanju i osposobljavanju arhivskih djelatnika i predstavljanju arhivske djelatnosti Bosne i Hercegovine, što potvrđuje posjećenost skupa. Na Savjetovanju se u zadnjih deset godina stalno okuplja između 200 i 300 sudionika.

U okviru projekta „Arhivska praksa“ je 1998. godine pokrenut i istoimeni časopis, koji kontinuirano, kao godišnjak, izlazi punih dvadeset godina. Od svog pokretanja svaki broj časopisa (1-20) je, paralelno s međunarodnim savjetovanjem „Arhivska praksa“, okupljao značajan broj referentnih stručnjaka iz arhivistike, informatike i povijesti, koji su otvarali aktualna i veoma zanimljiva arhivistička pitanja. Časopis je, prije svega, pokrenut iz stručnih i znanstvenih razloga, a s jasnim i naglašenim ciljem pružanja doprinosa saniranju poslijeratne arhivske službe, te njezinu oživljavanju i povezivanju.

Iz broja u broj časopis je rastao kvantitativno, ali i kvalitativno, u stručnom i znanstvenom pogledu, s uspostavljenom strukturom koja je pružala mogućnost otvaranja i obrade brojnih aktualnih pitanja klasične, ali i postmoderne arhivske teorije i prakse. Ovo je posebno važno jer su se u vremenu tranzicije bosanskohercegovačkog društva pred arhivskom strukom našla brojna otvorena pitanja, koja su tražila njezino brzo, stručno, profesionalno i odgovorno djelovanje, a ona su otvarana i problematizirana upravo kroz brojeve „Arhivske prakse“. Zahvaljujući takvom pristupu, na stranicama časopisa svoje su mjesto našle brojne teme poput zaštite arhivskoga gradiva u razdoblju tranzicije, vrednovanja registraturnog

i arhivskog gradiva, zaštite i preuzimanja ratne produkcije arhivskoga gradiva, arhivski propisi, kadrovska problematika, uvjeti smještaja, arhivska oprema i mnoga druga važna pitanja.

Od prvog pa do devetnaestog broja primjetan je trud izdavača na oblikovanju prepoznatljive stručno-uređivačke i tehničke forme časopisa, u prilog čemu govori činjenica da se struktura časopisa od samog početka nije značajnije promijenila. Ista je samo dograđivana, a časopis je obogaćivan novim sadržajima i tehnički usavršavan. Prvi objavljeni broj imao je rubrike: Arhivistika i arhivska služba, Iz drugih časopisa, Prikazi i ocjene i Izvještaji. Takvu strukturu časopis je zadržao do osmog broja, kada je u njega uvrštena i rubrika Iz građe, čime je strukturalno zaokružena njegova stručno-znanstvena forma.

U svim brojevima časopisa svi su stručni radovi popraćeni stranim sažetkom, do 8. broja na njemačkom, a od tada na engleskome jeziku. Od 8. broja, kao stalni oblik stručnih i znanstvenih radova uvedeni su sažetak i ključne riječi.

Skupu se u ime Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Tuzlanskog kantona obratila mr. sc. Mersija Jahić, pomoćnica ministra, nakon čega je prikazan dokumentarni film 30 godina Savjetovanja „Arhivska praksa“ u trajanju od 8 minuta. Za vrijeme projekcije prisutni su se mogli prisjetiti nekih detalja i zanimljivosti s prvih savjetovanja, kao i izgradnje ovog projekta. Film je nastao u suradnji sa RTV Tuzlanskog kantona i za njegovu pripremu koristili su se originalni arhivski snimci s prošlih savjetovanja.

Svečana akademija je nastavljena promocijom publikacije *Arhivska praksa (1998-2017) u povodu dvadeset godina publikovanja časopisa*, autora prof. dr. Izeta Šabotića i mr. Omera Zulića. Naglašeno je da je publikacija važno bibliografsko i znanstveno djelo koje predstavlja značajan doprinos bosanskohercegovačkoj arhivistici i historiografiji. Broj objavljenih

Sudionici Savjetovanja ispred nekadašnje zgrade Medrese u Gračanici

članaka i kontinuirano izlaženje upućuju na zaključak kako se radi o časopisu koji redovno nalazi svoju publiku, čak i izvan arhivske struke. Ova publikacija donosi brojne statističke podatke koji pružaju bolji uvid u određene parametre svakog broja časopisa (broj stranica, ukupan broj priloga u časopisima, broj članaka, prikaza, izvještaja te analiza i brojčani pokazatelji broja radova bosanskohercegovačkih arhivista, kao i arhivskih stručnjaka van Bosne i Hercegovine)

U dvadeset brojeva časopisa, od 1998. do 2017. godine objavljeno je 904 priloga na 8.767 stranica. U časopisu su autori izvan Bosne i Hercegovine zastupljeni s 39 % od ukupnog broja objavljenih radova, dok su prilozi bosanskohercegovačkih arhivista, povjesničara, informatičara i sl. zastupljeni s 61 %, tj. s 552 stručnih, znanstvenih i drugih priloga. U časopisu je zastupljeno ukupno 273 autora iz 17 država regije i Europe, a od ukupnog broja objavljenih priloga najveći broj se odnosi na samostalne priloge jednog autora.

Na završetku svečane akademije otvorena je prigodna izložba 30 godina Savjetovanja „Arhivska praksa“ autora Omera Zulića, Adnana Tinjića, Sanete Adrović i Ešefe Begović. O izložbi je govorila jedna od autorica, Ešefa Begović, koja je istaknula kako je na 22 panoa izložbe prikazan razvojni put „Arhivske prakse“, od davnih 80-tih godina prošloga stoljeća do 29. savjetovanja. Izložbom se željelo kroz predstavljene fotografije i dokumente podsjetiti na značajne momente ovoga skupa: masovnost, obrađivane teme,

ali i zajednička druženja i izlete. Izložbu je otvorila mr. sc. Eldina Čustović, suradnica u Odjelu za kulturu Ministarstva za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Tuzlanskog kantona.

Radni dio 30. Savjetovanja odvijao kroz nekoliko tematskih sesija: Zaštita registrativne građe u nastajanju u vremenu tranzicije – rezultati i perspektive u okviru koje je izlagalo 10 autora; Doprinos projekta „Arhivska praksa“ razvoju arhivske djelatnosti, kojom se bavilo 8 autora, te Zaštita nekonvencionalne građe u nastajanju i Ostala aktualna pitanja arhivske teorije i prakse. Poseban gost ovogodišnjeg Savjetovanja bio je dr. sc. Thomas Aigner, predsjednik konzorcija ICARUS, koji je govorio o temi Arhivi u digitalnoj eri – izazovi, perspektive i vizije, a izložene teme slijedile su i aktivne diskusije. Za sudionike Savjetovanja organiziran je posjet i obilazak kulturno-historijskog naslijeđa Gračanice.

Sadržajima predstavljenim na 30 jubilarnom savjetovanju „Arhivska praksa 2017“ potvrđena je njegova organizacija, validnost, potreba i funkcionalnost. Predstavljena izlaganja obuhvaćaju zanimljive stručne i znanstvene teme, a razmjena vlastitih stručnih iskustava i znanja u okviru postavljenih tema potaknula je mnoga razmišljanja u pravcu pronalaženja najboljih rješenja u svim aspektima rada arhivskim gradivom. Sve to potvrđuje da je Savjetovanje opravdalo svoju namjenu i doprinijelo unaprjeđenju arhivske struke. ■

Svečana akademija u povodu obilježavanja 30 godina savjetovanja i 20 brojeva časopisa „Arhivska praksa“

Otvaranje izložbe 30 godina Savjetovanja „Arhivska praksa“

Sudionici Savjetovanja „Arhivska praksa 2017“

